

Eduskunta
Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

10.6.2026

Aihe: Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta torstai 11.6.2026 klo 12.15 / K 3/2026 vp

Aika: Torstai 11.6.2026 klo 12:15

Asia: K 3/2026 vp Hallituksen vuosikertomus 2025; eduskunnan hyväksymät lausumat työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaa ja ministeriöitä koskevin osin

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta on pyytänyt valtioneuvoston kanslialta kirjallista lausuntoa koskien valiokunnan lausumaa, joka liittyy yhdenvertaisuusvaltuutetun kertomukseen eduskunnalle vuonna 2022 (K 7/2022 vp – EK 52/2022 vp).

Valiokunnan lausuma:

Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto: 2. toteuttaa tarvittavat toimenpiteet syrjintää ja rasismia koskevan tiedon järjestelmällisen keruun mahdollistamiseksi ja turvaa työn vaatimat resurssit.

Valtioneuvoston kanslia kiittää lausuntopyynnöstä ja toteaa lausuntonaan seuraavasti:

Kansallinen syrjinnän seurantajärjestelmä on toiminut vuodesta 2008 valtioneuvoston keskeisenä yhdenvertaisuuteen liittyvää tietopohjaa edistävänä rakenteena. Seurantajärjestelmän tehtävänä on edistää systemaattista tiedonkeruuta yhdenvertaisuuden toteutumisesta suomalaisessa yhteiskunnassa. Seurantajärjestelmän keskeinen toiminto on asiantuntijaryhmä, joka kokoaa yhteen eri tiedontuottajatahoja, keskeisiä ministeriöitä ja virastoja, ihmisoikeustoimijoita ja kansalaisjärjestöjä. Hallinnollisten muutosten vuoksi työtä on koordinoitu vuosien varrella eri ministeriöistä käsin.

Seurantajärjestelmä on edistänyt seurannan mallia, joka tunnistaa, että tietopohjan kokonaiskuva muodostuu erilaisista tietolähteistä. Seurantajärjestelmä on pyrkinyt tunnistamaan tietoaukkoja ja paikkaamaan niitä julkaisemalla kohdennettuja temaattisia selvityksiä, luomaan kokonaiskuvaa eri toimijoiden tuottamasta tiedosta Syrjintä Suomessa -tietoraporttien muodossa ja tukemaan päätöksentekoa tuottamalla tiiviitä tutkimuskatsauksia. Seurantajärjestelmän puitteissa on myös kahdesti kartoitettu kansallisia syrjinnän seurannan tietolähteitä, jotta seuranta säilyisi mahdollisimman kokonaisvaltaisena.¹

Eduskunnalle 31.8.2023 annettu valtioneuvoston tiedonanto yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistämisestä suomalaisessa yhteiskunnassa sisältää linjauksen parantaa yhdenvertaisuutta ja rasismia koskevaa tietopohjaa. Valtioneuvoston kanslia (VNK) koordinoi Petteri Orpon hallituksen työtä yhdenvertaisuuden edistämiseksi, minkä vuoksi valtioneuvoston kanslia asetti helmikuussa 2025 kansallisen syrjinnän seurantajärjestelmän toimikaudelle 2025–2027, ja vastaa sen kustannuksista. Seurantajärjestelmän koordinaatioresurssia vahvistettiin tässä

¹ Oikeusministeriö (2019), Syrjinnän seurannan kansalliset tietolähteet <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-259-773-1>

yhteydessä, ja samoin yhdenvertaisuustiedonannon muita resursseja hyödynnetään toiminnan tukena.

Seurantajärjestelmän yksi keskeisiä toimenpiteitä kuluvalle toimikaudella on laatia tiekartta kansallisen yhdenvertaisuustietopohjan kehittämiseksi. Tiekartan laatimisesta hallitus linjasi käsiteltyään 3.10.2024 kansainvälisten ihmisoikeusvalvontaelinten Suomelle antamia ihmisoikeussuosituksia, -ratkaisuja ja -päätelmiä. Tiekartan tarkoituksena on tunnistaa tietopohjan puutteita, tuottaa suosituksia tietolähteiden luotettavuuden parantamiseksi, tietopohjaisen päätöksenteon edistämiseksi sekä tiedon käytettävyyden parantamiseksi. Tiekartan valmisteluun on osallistettu asiantuntijaryhmän lisäksi laajempia sidosryhmiä esimerkiksi aiheeseen liittyvän seminaarin ja työpajojen kautta. Tiekarttaluonnos lähetetään lausuntokierrokselle vuoden 2026 lopussa ja se on tarkoitus julkaista vuoden 2027 keväällä. Tiekartta tulee valmistuessaan linjaamaan yhdenvertaisuutta ja rasismia koskevan tietopohjan toimia kokonaisvaltaisesti ja pitkällä aikavälillä.

Osana seurantajärjestelmän työtä valtioneuvoston kanslia julkaisi tammikuussa 2026 tutkimuskoosteen antisemitismistä ja seuraava Syrjintä Suomessa -tietoraportti julkaistaan vuoden 2027 alussa.

Syrjinnän seurantajärjestelmän lisäksi valtioneuvoston kanslia ylläpitää perus- ja ihmisoikeuksien toteutumisen seurantaa tukevaa verkkosivustoa www.perusoikeusseuranta.fi ja tuottaa verkkosivun sisältöjen perusteella analyysiraportteja, esimerkiksi keväällä 2025 julkaistu *Lasten ja nuorten yhdenvertainen Suomi? Selvitys alle 30-vuotiaiden etnisen yhdenvertaisuuden toteutumisesta Suomessa.*² Valtioneuvoston kanslia hyödyntää myös muita käytössään olevia instrumentteja tietopohjan vahvistamiseen. Kanslian toteuttamassa Kansalaispulsseissa on vuosina 2024 ja 2026 kerätty tietoa suomalaisten käsityksistä liittyen rasismiin ja sen torjumiseen. Parhaillaan on käynnissä valtioneuvoston tutkimustoiminnan puitteissa VNK:n koordinoima tutkimus *Väestön monimuotoisuuden vaikutukset kaupunkien elinvoimaan.*³

Valtioneuvoston kanslia esittää lausuman poistamista, koska valtioneuvoston kanslia on asettanut kansallisen syrjinnän seurantajärjestelmän toimikaudelle 2025–2027, kohdentanut sille resursseja valtioneuvoston toimenpideohjelmassa rasismien torjumiseksi ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi sekä käynnistänyt muita toimia yhdenvertaisuutta koskevan tietopohjan vahvistamiseksi.

Katriina Nousiainen

Johtava asiantuntija, hankepäällikkö

Valtioneuvoston kanslia, strategiosaosto

p. 0295 160 735, 050 465 3299 | etunimi.sukunimi@gov.fi

² Valtioneuvoston kanslia (2025), <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-829-1>

³ <https://tietokayttoon.fi/-/vaeston-monimuotoisuuden-vaikutukset-kaupunkien-elinvoimaan>